

Výskumná štúdia NBS
7/2024

Model rizika ekonomického rastu na Slovensku

Marián Vávra

© Národná banka Slovenska 2024
research@nbs.sk

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke NBS
<https://nbs.sk/publikacie/vyskumne-a-prilezitostne-studie-wp-op/>

Prezentované názory a výsledky v tejto štúdii sú názormi autora a nevyjadrujú
oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Práca neprešla jazykovou úpravou.

Krátke časti textu, nie viac ako dva odseky, môžu byť citované bez predchádzajúceho
súhlasu autorov, pokiaľ bude úplne uvedený zdroj.

Netechnické zhrnutie

Predkladaná výskumná štúdia predstavuje nový prístup NBS, pomocou ktorej je možné kvantifikovať riziko (pravdepodobnosť) ekonomického prepadu alebo naopak nebezpečného prehrievania slovenskej ekonomiky. Tento modelový prístup (označovaný v literatúre ako Growth-at-Risk, GaR) spočíva v odhade pravdepodobnostného rozdelenia budúceho rastu reálneho HDP pomocou kvantilovej regresie¹, pričom tento odhad je podmienený vývojom indexu finančných podmienok (FCI) na Slovensku.² Základná myšlienka tohto modelového prístupu je celkom jednoduchá: čím vyššia je hodnota FCI, tým vyššia je miera tolerancie finančného rizika medzi účastníkmi finančného trhu a tým väčšia je ochota financovať ekonomický rast. Zároveň ale platí, že čím sú vyššie hodnoty FCI, tým zraniteľnejší je finančný systém, a tým väčší prepad budúceho reálneho HDP môže nastať v prípade recesie.

Výstupy z nášho GaR modelu môžu NBS slúžiť napríklad :

- (I) na podmienený odhad rozdelenia budúceho reálneho rastu HDP (alebo aj ďalších makroekonomických ukazovateľov), ktorý je možné využiť pri tvorbe alternatívnych stresových scenárov v rámci makro-prudenciálnej politiky NBS;
- (II) ako komunikačný nástroj, vďaka ktorému môže NBS lepšie vysvetliť očakávaný vývoj kľúčových makroekonomických ukazovateľov odborníkom mimo NBS ale aj širokej verejnosti.

Vzhľadom na široké uplatnenie výsledkov tohto modelu v rámci výstupov NBS, je našim cieľom tento modelovací nástroj pravidelne aktualizovať (v súčasnosti vždy raz do roka po zverejnení nových dát o HDP za uplynulý kalendárny rok).

---

¹ Kvantilová regresia je relatívne jednoduchá regresná metóda schopná podchytiť prípadné nelineárne väzby medzi premennými, v našom prípade medzi reálnym HDP a indexom finančných podmienok.

² Index finančných podmienok (FCI) je syntetický ukazovateľ, ktorý sa skladá z 10 expertne vybraných makro-finančných indikátorov (viď Kupkovič a Šuster (2020)).